

Бранка Р. Брчкало
Универзитет у Источном Сарајеву
Филозофски факултет Пале
Катедра за српски језик и књижевност

УДК: 371.3::821.163.41-93(049.32)
Примљен: 16. август 2014.
Прихваћен: 17. октобар 2014.

МЕТОДИЧКА МОНОГРАФИЈА КОЈА ЋЕ УНАПРИЈЕДИТИ МЕТОДИКУ НАСТАВЕ КЊИЖЕВНОСТИ

Тиодор Росић, *Иманентно-методичко тумачење њесничкој ѡексиа*, Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, Јагодина, 2013, 228 стр.

Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, који је посљедњих година постао препознатљив по томе што окупља истраживаче у области педагошких и дидактичко-методичких наука и узима учешће на научно-истраживачким пројектима, овога пута појављује се у улози издавача научне монографије др Тиодора Росића. Ријеч је о књизи *Иманентно-методичко тумачење њесничкој ѡексиа*, аутора који је наставник поменутог факултета и већ изграђен стручњак и научни истраживач.

Др Тиодор Росић аутор је монографија *Поезија и ѡамћење, О њесничком ѡексиу, Знаци времена, Трајим ѡомиловање Десанке Максимовић, Метод најоредној ѡексиуалној ѡредсѡављања, Песнички видови ироније*, као и књига пјесама *Лейѡир, Лейећа кола, Извешѡај сѡецијалисте, Одбрана од власѡи, Балада о ѡрађанину*, књига приповједака *Јарац који се не да узјахаѡи, Некриѡиени дани, Срећни сиромах*, романа *Псећа кожа*, драме *Долина јорѡована*. Аутор је бројних књига за дјецу, затим неколико антологија, а јавља се и као приређивач и уредник књига и часописа.

Др Росић у *Уводу* књиге *Иманентно-методичко тумачење њесничкој ѡексиа* наводи да је она настала „из потребе да се, уместо догматске и репродуктивно-експликативне наставе књижевности, настава усмери на иманентно-методичку интерпретацију песничког текста“. У књизи се анализирају могућности иманентно-методичке интерпретације пјесничких текстова на предшколском и основношколском нивоу. Полази се од дефиниције појма иманентна методика, а затим се анализира структура пјесничког текста и његових доминантних експресивних вриједности.

Ова књига обухвата следеће дијелове: *Увод* (стр. 7–12); I дио: *Тумачење њесничкој ѡексиа* (стр. 13–22); *Иманенѡно-меѡодички модели* (стр. 23–28); *Значење ѡесничкој ѡексиа у насѡави* (стр. 29–39); *Особеносѡ сѡрукѡјурне оранизације ѡесничкој ѡексиа као одређујући елемент ѡеговој разумевања* (стр. 40–46); *Кључне речи у инѡерѡреѡацији ѡесничкој ѡексиа* (стр. 47–51); *Теоријско-меѡодички асѡекѡи грамској ѡовора у млађим разредима* (стр. 52–64); *Жанровске особеносѡи научно-ѡоѡуларних, информативних, и научно-ѡехничких ѡексѡова у насѡави* (стр. 65–74); II дио: *Рейродукѡивно и иманенѡно-меѡодичко ѡумачење значења Раговићеве ѡесме „Страшан лав“* (стр. 75–83); *Еѡичке врлине у насѡави бајки Гроздане Олујић* (стр. 84–88); *Просѡорно-временски конѡинуум у Малим бајкама Сѡевана Раичковића* (стр. 89–100); *Време и ѡпростор у ѡричама Милеѡе Јакшића* (стр. 101–109); *Проучавање нонсенсних ѡрича Душана Раговића* (стр. 110–118); III дио: *Поеѡика ѡре у књижевносѡи за децу на ѡредшколском нивоу* (стр. 119–128); *Предшколска инѡерѡреѡација „Игара“ Васка Поје* (стр. 129–138); *Предшколска инѡерѡреѡација нонсенсној ѡексиа* (стр. 139–147); IV дио: *Насѡава књижевносѡи у реконсѡруисаном сисѡему срѡске књижевносѡи* (стр. 149–164); *Муѡѡикулѡурне ѡарадиѡе у разредној насѡави књижевносѡи* (стр. 165–168); *Ка ѡоеѡичким доминанѡама у насѡави савремене срѡске ѡоезије за децу* (стр. 169–181); *Дужносѡи врлине у раѡној ѡоезији (1991–1999) – ѡеоријски и меѡодички асѡекѡи* (стр. 182–191); *Иденѡификација срѡских јуначких ѡрича* (стр. 192–205); *Меѡодички ѡрисѡуѡи еѡици часѡи у ѡричама из ѡуђине* (стр. 207–213) и *Закључак* (стр. 215–221).

Монографија *Иманенѡно-меѡодичко ѡумачење ѡесничкој ѡексиа* садржи 21 рад, од којих је већина раније објављена у зборницима и часописима у оквиру пројекта 178014: *Динамика сѡрукѡура савременој срѡској језика*.

Према мишљењу др Стане Смиљковић, ова монографија представља књигу „по којој ће се аутор током времена препознавати као носилац увек нових идеја у интерпретацији књижевног текста“.

По својој усмјерености књига је књижевнотеоријске и методичке природе. У интерпретацији грађе успостављена је равнотежа књижевнотеоријског и методичког приступа.

У *ѡрвом дијелу* аутор се најприје представља као књижевни интерпретатор који на темељу савремене науке о књижевности изграђује приступе књижевном дјелу, а затим усвојене и верификоване књижевне спознаје транспонује у методичке поступке и системе, при чему долази до изражаја ѡегов литерарна сензибилност, смисао за анализу, књижевна ерудиција и методолошка досљедност. Томе се придружује методички приступ одњегован на најсавременијој методичкој теорији, истраживачком раду и пјесничком таленту.

У *грујом дијелу* аутор комбинује различите приступе и успоставља вертикални слијед у тумачењу одабраних пјесничких текстова из програма за основну школу, као што су бајке Гроздане Олујић, *Мале бајке* Стевана Раичковића, приче Милете Јакшића, приче и пјесме Душана Радовића. Према ријечима проф. Милоша Ковачевића, „аутор полази од поставке да је књижевни текст вербална творевина, и да је истраживање његовог језика најиманентнији суштаствени његов дио“.

У *шрећем дијелу* аутор се бави интерпретацијом нонсенсног текста и поетиком игре у књижевности за дјецу на предшколском нивоу. Кроз посредно примање текста, уз помоћ васпитача, у дјетету се покрећу машта, фантазија, идентификација са ликовима и стваралачка позиција према дјелу.

Четврти дио бави се питањем наставе књижевности у контексту савремених друштвених промјена, мултикултурних парадигми у настави књижевности, поетике игре и етике части у књижевним дјелима, што је од посебног значаја у остварењу васпитних циљева наставе.

Анализу пјесничког текста аутор поставља у однос према доживљајно-спознајним могућностима ученика, сматрајући да текст са својим структурним елементима представља потенцијал значењског декодирања за читаоца. Тим аутор показује да методика није занат, шема, шаблон него наука која поштује специфичност и умјетничку индивидуалност књижевног дјела. На оваквим гледиштима др Тиодор Росић темељи идеје о ваљаној, стваралачкој настави књижевности и српског језика. Зато ова књига може бити добар путоказ наставницима и студентима који се озбиљно и предано баве методиком и теже ка унапређивању наставе књижевности.